

Het ‘Gedenkboekje’ van Jetske Foppes Wiersma

Harm Dokkum uit Heerhugowaard stuurde op 31 jan. 1989 een brief met bijlagen naar enkele familieleden, met daarin wetenswaardigheden over zijn pake en beppe Sybren en Jetske de Jong-Wiersma. Een van de bijlagen was een overzicht met wetenswaardigheden uit de jaren 1871-1913, zoals genoteerd door Jetske. Historisch Koudum kwam in het bezit van een afschrift. Jelle de Jong heeft in 2019 de teksten digitaal toegankelijk gemaakt.

Over de aantekeningen van zijn beppe Jetske schreef Harm schreef in de begeleidende brief: *Het waren aantekeningen die m'n vader eens heeft overgenomen. Waar en wie in het bezit is van dit boekje weet ik niet. Verder kan ik ook geen antwoord geven waarom de jaartallen kriskras door elkaar staan. Het was een soort dagboekje. Soms blijkt er uit dat beppe Jetske een vrouw was met een groot gevoel voor humor. Verder valt er in de aantekeningen vaak een ondertoon van een groot religieus besef te bespeuren.*

Mijn mans moeder overleden 1 augustus Ittje Siebrens de Groot, begraven 5 augustus 1907.

Ontboezeming: Koudum 1 januari 1905 – zondag
Och Heere, Gij weet mijn gedachten
Gij weet mijn zitten en mijn staan,
Ga, Gij Heere met ons? Blijf bij ons, Bestiers onze gang
Och als het Uw wil mocht zijn.
Dat we dit jaar geen droefenissen mochten ondervinden
Mocht Gij Heere ons in alles tot Leidsman wezen,
En blijf altijd met ons zolang we hier zijn,
Och Heere, dat we ons hart niet aan de wereld hechten
Maar ons in alle dingen aan U vastklemmen
Geef alzo verbeurde weldaden Heer en trek uit
Genade met ons door dit leven, tot zolang dat
Wij bij U komen.
O, lieve Heere Jezus, om U eeuwig te danken voor al
Uw weldaden en genade.

30 mei is de arts Wieger Visser – onze dokter – overleden in de ouderdom van 63 jaar.

September 1894: woensdag
Aan Woudstra gegund, Poppinga's huis – zo het heet
Haman liet een galg voor Mordechai maken, maar de Heere bestuurdde het zo, dat hij er zelf aan kwam.
Nu heeft hij mooi wat op, het huis verloren. Daar heb je de galg.
(Volgens mij had ze een groot gevoel voor humor! Harm)

Juli 1904 Stephanus Johannes Paulus Kruger overleden
(de oude president van Transvaal)

Februari 1893. Mevr. Tinholt overleden
Ds. L. Tinholt geboren te Amsterdam 13 september 1825 en aldaar 22 februari 1886 overleden. Ds.
Tinholt stond in Koudum en war er zeer gezien.

Ds. Jan Hendrik Guldenarm overleden 20 februari te 's Gravenzande – 83 jaar.
1907 begraven te Oosthem: was daar ook predikant.

Zondag 23 november 1890: Onze beminde Koning Willem III is op het Loo bij Apeldoorn overleden.

16 oktober 1890. Jan W. Jaarsma overleden: begraven Maandag 20 oktober, geboren 1806
Hielkje geboren 8 april 1890

Woensdag 1 juni 1892 Hinke Tolsma overleden.

Hieke Schut: overleden Woensdag 11 januari 1893 in de ouderdom van 76 jaren en 5 maanden.

1897. 24 september is de Wed. Valk – (en Itte Valk) en Geertje Valk naar Amerika vertrokken.

1901. Woensdag 17 april vetrok de familie Dirk van Dijk en met dezelfde boot Thomas Aukema.

1898. 2 januari Zondag is Sijbren Jans de Jong (mijn man) door ds. Schokking bevestigd als ouderling
in de Herv. Gem. te Koudum.

Naar aanleiding van Efeze 4:16

Voorzang 122: 1 en 3

Tussenzang 46: 55 en 56

Voor lezen van het formulier Ps72: 4 en 6

Slotzang: Ps 133: 1 en 3

1874. Ons huis gekocht . Sectie A, onder nummer 2356 Kadestraal 7 vierkante roeden en 88 vierkante ellen, 523 weiland: 1 vierkante roede, 26 vierkante ellen – f3000,00

1880. De kamp: schapenland: koopsom f526,-

Kadestraal Sectie A nr. 1774 – 97 centiare en groot 23 centiare

Nieland (Nieuwland) – kadestraal 524: 23 are en 60 centiare voor de som van f450,-

Aan de Koudumervaart naar de Zijl. Zuid Oosten en Noord West van de Benedenweg, toen zandweg; samen f3976,-

Op Ooste (Koudum) komen wonen op 26 februari 1874

1894. Jan Dokkum zal nog een vracht turf halen. Itte en haar kind Willem bij ons gekomen op de Ooste.

16 oktober: Itte is ziek

De Heere, zijn goedertierenheid is alle morgen nieuw. Ik zal mijn mond niet opendoen, want de Heere heeft het gedaan.

October 1894 is Itte voor het laatst nog in de kerk geweest. Ds. preekte over Ps 119:19

Ze heeft de laatste keer met de gemeente gezongen Gez 189: laatste vers (oude uitgaaf)

Die hoop moet al ons leed verzachten.

Donderdag 25 oktober. Itte overleden (dit was mijn grootmoeder, Harm) en op 29 oktober – maandag - begraven te Koudum. Echtgenote van Jan Dokkum.

Vrijdag 19 oktober las Itte nog 2 hoofdstukken uit de Bijbel, Joh. 10 en 11. Toen leek alles nog zo goed.

1894. Nu is het de laatste dag van het jaar. De Heere heeft ons zwaar beproefd, want onze lieve dochter Itte is ons van het hart gescheurd, maar de Heere heeft geen onrecht gedaan, neen, dat kan Hij niet.

7 juli 1895: Ik heb mij gewacht voor de paden des inbrekers (Waar zou dit op slaan? Was ze van plan iets mee te nemen van een ander? Maar ze deed het dus niet. Harm)

2 oktober 1902 is in de eeuwige rust ingegaan Sijbren Aukema. Geboren 8 maart 1895 – oud 7 jaar en 7 maanden. Ging naar zijn Jezus die hij het liefste had. Wat klaagt een levend mens, een ieder klage vanwege zijn zonden. Berust in 's Heeren welbehagen.

Begraven 15 oktober – Mijn lieve Sijbren – Och Heer, vat Makke's hand. Sijbren was een zoon van Pier Aukema en Maaike (Makke) S. de Jong (een zuster van Ittje S. de Jong).

1902. Onze lieve Willem – zoon van Jan Dokkum en Ittje de Jong – bij ons gekomen op de leeftijd van 32 weken – is nu naar zijn vader gegaan, die voor de tweede keer getrouwd is met Rieme Cornelis de Boer. 20 oktober 1902 vertrokken.

O, Heere, Gij aanschouwt de moeite en het verdriet – dat ik heb – opdat men alles in Uw hand geve: op U verlaat zich de arme 'beppe'. Gij, Helper is Uw naam, Och Heere! Met mijn zuchten en mijn gezangen niet verborgen daar Gij alles ziet en weet.

(Beppe meende, dat zij meer recht had op de kleine Willem dan zijn vader. Dat was niet juist. Toch begrijpen we haar zuchten want ze wist niet of de nieuwe moeder een goede moeder voor Willem zou zijn. Die bleek later een beste moeder te zijn. Noot van Willem Dokkum, mijn vader , Harm)

19 oktober 1906. des morgens

Die God, die uit de hemel schouwt zal ons een toevlucht zijn.

1903. Willem Dokkum – mijn kleinkind – die met mijn kinderen is opgegroeid – met Jan Dokkum en Rieme Dokkum-de Boer gaan in Voorst (Gelderland) wonen.

10 november: 11 uur op reis.

Mijn lieve dierbre Willem, 9 jaar en 8 maanden (mijn vader was 32 weken toen hij bij beppe Jetske in huis kwam – Ze heeft dus 9 jaar hem opgevoed. Harm)

1904. Willem komt vanuit Voorst bij ons logeren. Van 3 augustus tot 19 augustus. Toen moest hij weer weg. “Dat is zwaar scheiden, dat kind zonder moeder”.

1907. Willem komt 26 augustus logeren. Vertrek 19 september. Jeltje de Jong, zijn tante gaat mee.

1896. Jan de Jong – broer van Itte - en Grietje Sipkema vertrekken met hun gezin naar Molkwerum. Donderdag 5 maart 1896 vertrekt onze kennis Tjerk Faber met zijn gezin naar Leeuwarden.

1899. Zondag 9 juli.

Och, Heere, hier zit ik voor Uw heilig aangezicht neder, wees met ons land en volk en doe niet met ons wat wij verdiend hebben, maar Heere naar Uw grote barmhartigheid en beheer ons dan zullen wij bekeerd zijn en leer ons, dan zijn wij wijs en dat uw vrede komen. Och, Heere, bekeer Jacob, Haitze en Jeltje, ja ook de getrouwden en bewaar Jan bij de hand en de kleine Willem van Itte. Amen!

1897. Ds. J. Schokking van Wezep is tot ons in Koudum overgekomen en 24 augustus 1903 vertrokken naar Dordrecht. Niets bestendig hier benee. Handelingen 20:32, Toegezongen Ps 121:4

1903. Zondag 6 september. Jan Dokkum preekt in Voorst bij Zutphen waar hij later ook benoemd werd als evangelist. O, Heer wil uit genade het zo besturen wat het best voor Willem is.

1895. Douwe Haitzes Visser, 2 augustus 1895 overleden en zijn vrouw (mijn tante) Johanna op 21 april 1914. Ik ben een vreemdeling op aarde. Het leven is bij mijn Heiland, Eenmaal zal ik daar ook zijn!

1902. Jhr. Mr. J.H.T.K. van Swinderen op den “Huize Rijs”overleden 15 mei 1902. (waarschijnlijk heeft deze heer overgrootvader Willem Dokkum financieel geholpen bij de aanschaf van het turfschip. Harm) ’t Is beter dat we om redding wensen, te vluchten tot des Heren macht. Dan dat men ooit vertrouwt op mensen. En zelfs van prinsen hulp verwacht.

1902. Jan Dokkum getrouwd 12 juni met Rieme C. de Boer. Voor Jan 7 jaar en 32 weken de was gedaan.

1907. 2 augustus – vrijdag – land gekocht.

1871. 1 januari, de briefkaarten in ons land in gebruik gesteld.

1905. Willem komt logeren 9 augustus; vertrokken 1 september

1906. Willem komt vanaf Delfstrahuizen op de fiets bij ons logeren van 1 tot 14 augustus.

1906. De preekstoel van de St. Martinikerk te Bolsward is in 3 jaar gemaakt door Johannes Kinnema, een geboren Fries, van 1659 tot 1662 en die er 700 guldens en 6 zilveren lepels als beloning voor kreeg. (een krantenbericht)

1903. 12 april. Paasfeest. Ook bij de Joden. Dat is sedert 1328 niet samen gebeurd. (uit de krant)

1900. Jan Dokkum voor het eerst gepredikt in Het Heidenschap en in Koudum voor het eerst over Joh. 3: 3

1899. 11 oktober is de oorlog tussen Engeland en Transvaal en de Oranje Vrijstaat uitgebroken.

1913. Donderdag 19 maart is Gepke Tolsma overleden, ongeveer 50 jaar.

1892. Woensdag 1 juni. Hinke Tolsma en mijn tante Johanna op 21 april 1914 in de ouderdom van 79 jaar. Wed. van Douwes Haitzes Visser

1907. Overleden onze buurman Rein Romkes van der Zee – 20 februari.

1908. Wiebe Smits, 13 juni, wonende in het boerderijtje achter ons.

1902. is overleden 27 juni mijn tante Grietje Haitzes Visser oud 75 jaar, wed. van D. Tolsma.

1907. 17 februari, heden 22 jaar geleden sterfdag van ons kind Hinke (2 jaar oud)

't Geheim van alle zegen

Oranje en Nederland hoort!

Is in Gods vrees gelegen

Zijn gunst, zijn dienst, zijn woord

Geloof niet alles wat gij hoort,

En doe niet alles wat gij moogt,

Gebruik niet alles wat gij hebt,

En zeg niet alles wat gij weet,

En koop niet alles wat gij ziet,

Zo spaart g'u zelven groot verdriet

De Christen kan op rozen staan

Die midden onder 't kruis blijven staan